

Mesterházi Márton hagyatéka

Tudós könyvtárak az MTA Könyvtár és Információs Központ gyűjteményében

Projektünk eredményeként ebben a gyűjteményben az érdeklődő

- előbb a könyvtárunk állományába felvett dokumentumok listáját tanulmányozhatja,
- majd az állományban lévő hagyatéki könyvtár dedikált darabjainak képeit is megnézheti.
- Ezt követően a könyvtárba fel nem vett (például duplum, illetve más intézményeknek ajándékozott vagy nem gyűjtőköri darab stb.) dokumentumok listája,
- majd a fel nem vett dokumentumokban látható dedikációk képei szintén megtekinthetők.
- Az összeállítást gazdag képválogatás zárja a tudós könyvtárának legszebb darabjairól és könyvsorozatairól.

A hagyatéka feldolgozását és az anyag összeállítását az MTA KIK Gyűjteményszervezési Osztályának munkatársai és önkéntesei, a közzétételt a Szakinformatikai Osztály végezték.

Mesterházi Márton (1941–2022) műfordító, szerkesztő, irodalomtörténész, dramaturg, egyetemi tanár és az irodalomtudományok kandidátusa, éveken át könyvtárunk olvasója volt. Könyvhagyatékának egyes darabjait közvetlen családja ajándékozta az MTA Könyvtárának 2022 végén. A neves rádiós és esszéista igen sokat tett az írók kultúrája, ezen belül is főként az angol nyelvű kortárs írók dráma magyarországi megismertetéséért a magyar színházi világban és a felsőoktatásban egyaránt. Mindez jól tükröződik a beérkezett hagyatékban.

A katalógusba most felvett 197 tétel között például nagy számban szerepelnek a modern írók drámáinak egyenkénti kiadásai. E kiadványok Közép-Európába csak viszonylag ritkán jutnak el. A művek szövege mellett többször szereposztás is található az adott színházi bemutatóhoz kapcsolódva. Mesterházi egyes drámáknál a kötetek elejébe beleírta sommás, egyszavas véleményét, mely jelezte, hogy mennyire érdemes foglalkoznia a továbbiakban az adott színdarabbal. Az örökhatározó jól láthatóan olvasta is könyveit, nemcsak gyűjtötte azokat. Amit pedig dramaturgi és műfordítói munkájához fel tudott használni, abba szorgalmasan belejegyzett, pl. magyar megfelelőket, vagy áthúzott egyes részeket.

A beérkezett dokumentumok között több könyv foglalkozik *Sean O'Case*-yvel, akiről disszertációját írta, illetve később két magyar nyelvű könyvet is publikált róla. A róla szóló angol nyelvű szakirodalom érthetően bővebb a hagyatékban. Az ír drámák mellett válogatott angol és amerikai klasszikus és kortárs drámaíróktól is vannak könyvek, valamint felbukkan az angol nyelvű drámatörténet és színháztudomány is. Kuriózusként érdemes megemlíteni a Keleti Gyűjteménybe került *Collected poems and plays of Rabindranath Tagore* című művet is. Rabindranath Tagore indiai költő, író, zeneszerző, festő, polihisztor, aki életművével átformálta az indiai régió irodalmát és zenéjét. A Gítándzsali, a „mélyen érzékeny és szép vers” szerzője. Ő az első nem európai irodalmi Nobel-díjas, aki 1913-ban kapta meg az elismerést.

Mesterházit mélyrehatóan érdekelte a drámairodalom médiafelhasználása is. Számos kötetet kaptunk kiemelkedőbb brit rádiójátékok éves válogatásából, sőt, írók kifejezetten televízió számára írt dramatikusan műveiből szintén érkezett néhány darab. Az *Irish University Review* című rangos folyóirat sok számát, köztük ír irodalmi tematikus számokat is e hagyaték révén tudunk olvasóink rendelkezésére bocsátani. A gyűjteményben emellett előfordulnak az ír történelemről és kultúráról szóló magyarra fordított vagy magyarul megírt könyvek is.

Mesterházi Márton egész életében kitartó erővel és makacssággal próbálta felhívni az olvasók, hallgatók és nézők figyelmét egy – a magyarokéhoz több szempontból hasonló –, tragikus történelmű, de irodalmi teljesítményekben jelentős és időtlen kultúra teljesítményeire. Az MTA Könyvtárának gondjaira bízott és láthatóvá tett gyűjteménnyel vállaljuk e küldetés folytatását.

A Mesterházi-gyűjtemény a *Tudóskönyvtárak*-sorozatunk első olyan darabja, melyben egyesítjük azokat az alapelveket, melyeket fontosnak tartunk egy-egy kiváló életmű későbbi kutatásához. A legfontosabb pedig mind közül: ne vesszen el semmi sem.

MTA KIK Gyűjteményszervezési Osztály

Budapest, 2023. február 15.

